

Socialpædagogernes bemærkninger til Tranæsudvalgets rapport ”Anbefalinger til en bæredygtig faglig og økonomisk udvikling på socialområdet”

Overordnet ser vi Tranæsudvalgets analyser som et relevant bidrag til mere viden om, hvad der driver udgifterne på det specialiserede socialområde. Rapporten bidrager derimod kun i meget begrænset omfang til mere viden om, hvordan der sikres en faglig bæredygtig udvikling på området.

Socialpædagogerne anerkender behovet for økonomisk styring, og at det selvfølgelig skal sikres, at vi bruger pengene på socialområdet fornuftigt, så de bedst muligt kommer borgerne til gavn.

Socialområdet har gennem mange år været under stort økonomisk pres, hvilket blandt andet har ført til store budgetoverskridelser i kommunerne, som ingen har en interesse i. Det er imidlertid vigtigt, at det specialiserede socialområde anerkendes som kernevelfærd, og at socialområdet får en bæredygtig økonomimodel, hvor pengene følger med, når der kommer flere borgere, der har behov for hjælp, og hvor kommunerne kan investere i at bevare og udvikle de rigtige tilbud til borgerne.

Vi mener ikke, at vejen frem er en udvidet mulighed for, at kommunerne kan fastsætte lokale serviceniveauer og prioritere andre velfærdsområder ud fra lokale ønsker og behov. Forslaget inviterer til endnu mere postnummerlotteri, end vi ser i dag, hvor adgangen til specialiseret støtte kan afhænge af, hvor du bor i landet. Sådan er det ikke, når du har brug for behandling i sundhedsvæsenet, og sådan bør det heller ikke være på det specialiserede socialområde. Det grundlæggende princip må være, at særligt udsatte mennesker med svære handicap og psykiske lidelser selvfølgelig kan få den hjælp, de har brug for, uanset hvor i landet, de bor.

Vi ser det som en meget stor mangel, at Tranæs-udvalget ikke forholder sig til den største udfordring for kvaliteten og fagligheden på de sociale tilbud, nemlig at der er alt for mange ufaglærte og alt for få uddannede socialpædagoger. I dag er det under halvdelen af medarbejderne, der har en socialpædagogisk uddannelse, og andelen af ufaglærte stiger år for år. Det er særligt kritisabelt, at Tranæsudvalget har set bort fra denne alvorlige problematik, når der allerede ligger analyser fra Rambøll, der viser, at borgere oplever bedre trivsel, oftere kommer i job og i højere grad undgår indlæggelser i psykiatrien, når de bor på botilbud, der har en større andel af uddannede socialpædagoger.

Vi ser det som positivt, at Tranæs-udvalget har en særlig opmærksomhed på, at det bør være et offentligt ansvar at sikre kapacitet og kvalitet til målgrupper med særligt komplekse behov og udfordringer, og hvor kommunerne ikke hver især kan løfte opgaven. Netop det skal en specialeplan løse.

Socialpædagogerne har følgende bemærkninger til de enkelte anbefalinger:

Spor 1. Vi skal vide, hvad der driver udviklingen i udgifterne og borgernes indsatser

1. Anbefaling om revision af serviceloven.

Det skal tydeliggøres, at borgerne skal inddrages i deres egen sag, at der skal være et helhedsfokus, at indsatserne afstemmes i forhold til borgernes udviklingspotentiale, egne og netværkets ressourcer og at økonomiske hensyn skal tillægges vægt, men ikke må tilsidesætte faglige vurderinger. mv.

Det er socialpædagogernes vurdering, at de nævnte hensyn allerede kan tages i dag.

2. Anbefaling om tydeliggørelse af rækkevidden for de enkelte reglers anvendelse.

Øget klarhed i lovgivningen og stillingtagen til konkrete principafgørelser fra ankestyrelsen, som har været udgiftsdrivende. Dialogforum skal kunne udtale sig om principafgørelser.

Ankestyrelsen skal træffe korrekte, saglige og forståelige afgørelser. Evt. hensyn, der skal tages i Ankestyrelsens afgørelser, må fremgå klart af loven. Hvis der er uklarhed i loven, skal loven justeres/præciseres.

3. Anbefaling om nye rammer for kapacitetsstyring og etablering af botilbudspladser til borgere med særligt komplekse behov og udadreagerende adfærd.

Ja, det bør være et offentligt ansvar at sikre kapacitet og faglig kvalitet i tilbuddene til mennesker med de mest komplekse problemstillinger. Det er derfor, der er brug for en specialeplan. Et evt. takstloft bør som minimum være fulgt af skærpede krav til medarbejdernes uddannelse, så der sikres den rette faglighed og kvalitet i tilbuddene.

4. Anbefaling om udvikling af nyt takstsystem for socialområdet.

Se ovenfor

5. Anbefaling om hensigtsmæssig udvikling af botilbudskapaciteten.

Socialpædagogerne anerkender, at kommunale anlægslofter har været med til at begrænse udbygningen af kommunale pladser på botilbud. Det er derfor positivt, at Tranæsudvalget foreslår anlægspuljer, der kan udvide den kommunale botilbuds-kapacitet. Det er vigtigt, at der fra start sikres den rette kvalitet med uddannede medarbejdere i de nye kommunale tilbud.

Der skal fortsat være respekt om borgernes hjem, og flytning af borgere må aldrig ske alene af økonomiske hensyn.

6. Anbefaling om bedre understøttelse af match mellem borger og botilbud.

Der er allerede i dag muligheder for fleksibilitet. Flytning uden samtykke, se ovenfor.

7. Anbefaling om revision af magtanvendelsesreglerne.

Socialpædagogerne har afgivet høringssvar til forslag om nye regler for magtanvendelse på voksen og børneområdet.

8. Anbefaling om bedre styring på krisecenterområdet.

Det skal undersøges nærmere, hvordan kvinder på krisecentre trygt og hurtigere kan overgå til en tilværelse uden vold.

Positivt at undersøge mulighederne og forudsætningerne for en tryk og hurtigere overgang til liv uden vold i egen bolig.

Spor 2. Vi skal vide hvilken forebyggelse, der kan hjælpe borgeren, før problemerne vokser

9. Anbefaling om øget fleksibilitet for tilpasning af forebyggende indsatser efter barnets lov. Mulighed for samtidig visitation til en række forebyggende foranstaltninger samt afdækning af, om det også kan gælde for voksne med funktionsnedsættelser.

Ingen bemærkninger

10. Anbefaling om større fokus på understøttelse af overgangen til voksenlivet for udsatte unge. Mere sammenhængende indsatser for unge. Mulighed for at kommuner kan skrive den unge op i boligforening fra den unge er fyldt til 15 med henblik på, at den unge kan flytte ind som 18 årig, bedre tilknytning til job og uddannelse, støtte til netværk og fritidsaktiviteter.

Det er relevant med mere fokus på bedre understøttelse af overgangen fra ung til voksen. Der skal tages højde for, at udsatte unge med særlige udfordringer ofte ikke vil være klar til egen bolig som 18-årige (ligesom de fleste andre unge fortsat bor hos forældre, når de fylder 18)

11. Anbefaling om etablering af en statslig resultatbetalingsfond.

Det er positivt med forslag, der kan fremme sociale investeringer og belønne de gode resultater.

12. Anbefaling om opbygning og udbredelse af viden om forebyggende indsatser. Mere systematisk opsamling og udbredelse af viden.

Godt med mere videndeling, men der er behov for at undersøge, hvordan det sker mest hensigtsmæssigt og målrettet, så ny viden anvendes i praksis.

Spor 3. Fokus på kerneopgaven

13. Anbefaling om regelforenklinger i sagsbehandlingen og mere tid til kerneopgaven.

Ingen bemærkninger.

14. Anbefaling om forenkling af tilsyn gennem ny model for socialtilsynets tilsyn med sociale tilbud.

Det er positivt, at der ses på forenkling og bedre koordinering af tilsyn. For socialpædagogerne er det afgørende, at der kommer mere fokus på den faglige kvalitet med afsæt i medarbejdernes uddannelsesmæssige baggrund. Trods omfattende tilsyn i dag er der godkendt alt for mange tilbud med alt for stor andel af ufaglærte og alt for få uddannede socialpædagoger.

Spor 4. Vi skal gøre det, der virker

15. Anbefaling om en ny og sammenhængende forskningsstrategi på socialområdet.

Det er positivt med en sammenhængende forskningsstrategi på socialområdet. Det er en alvorlig mangel, at Ekspertudvalget ikke adresserer problemerne med mangel på uddannede social-

pædagoger og mange ufaglærte medarbejdere på botilbud mv., som udgør fundamentet for bedre kvalitet. Kobling mellem forskning og praksis får først for alvor betydning, når forskningsmiljøerne anerkender og forstår den professionsfaglighed, der skal bygges videre på.

16. Anbefaling om en ny data- og digitaliseringsstrategi på socialområdet for 2025-2030.

Socialpædagogerne er positive over for forslaget.

17. Anbefaling om en styrket formidling og anvendelse af viden i praksis på socialområdet.

Socialpædagogerne er positive overfor forslaget med understregning af, at kvalitet og faglighed i indsatser kræver uddannede medarbejdere.

Spor 5. Progression for borgeren

18. Anbefaling om en fortsat omstilling mod principperne i den socialfaglige tilgang recovery-orienteret rehabilitering på det samlede sociale voksenområde.

Socialpædagogerne er positive overfor recovery-tilgangen, som mange steder har bidraget til en positiv udvikling for mennesker med psykiske lidelser. Det er vigtigt med fokus på implementering og forankring i de faglige miljøer.

19. Anbefaling om at afdække erfaringerne med at anvende standardiserede mål, som kan bruges til at følge borgerens livskvalitet og progression.

Det er positivt at sætte fokus på og følge borgernes udvikling og livskvalitet